

# Prædiken til Juleaften

Luk. 2,1-14

Anden tekstrække

*Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:*

*Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sang: »Ære være Gud i det højeste og på jorden! Fred til mennesker med Guds velbehag!«*

Lukasevangeliet 2,1-14

Jeg vil gerne begynde med at tage jer 30 år tilbage i tiden til et en grå decembereftermiddag i den midt-engelske by Nottingham. Her havde jeg fornøjelsen af at arbejde som plejehjælper på et hjem for handikappede.

Mange af beboerne havde helt mistet førligheden og sad bundet til deres kørestol og havde gjort det stort set hele deres liv.

Det var sørgelige skæbner. Nogle var også ramt af lidelser i ansigtet, der gjorde det svært at forstå hvad de sagde – især hvis man var en ung dansker, der ikke var helt hjemmevant i det engelske sprogs afkroge.

En af dem, der var fuldstændig henvist til et liv i kørestolen, hed Mary. Mary var særlig svær at forstå, og jeg måtte nogle gange bede hende om at gentage sine ord i det uendelige.

Så en eftermiddag hørte vi mærkelige lyde nede fra Marys værelse. Høje, forvildede råb og straks blev vi bekymrede: Noget måtte være galt! Var der gået ild i noget på hendes værelse? Var hun blevet pludseligt syg?

Vi ilede derned og da vi så kom nærmere, opdagede vi, hvad det var: Hun var ikke syg. Det var noget helt andet. Det var simpelthen Mary, der sang! Af kar-sken bælgrøede hun med på Händels berømte kor: "Halleluja" fra det store musikværk "Messias", som kørte på hendes cd-afspiller.

## Udgivet af

Grundtvigsk Forum  
Nr. 865, 126. årgang  
December 2025  
ISSN 0901-2214

## Redaktion

Jonas Jochumsen  
Herning og Gjellerup Valgmenigheder  
Mail: praest@h-g-valgmenighed.dk  
Tlf.: 9712 0652

Benedicte Rostgaard Spies  
Mail: benedictespies@gmail.com  
Tlf.: 6126 1494

Søndagslæsning  
Tilstræbes at udkomme hver uge på  
[www.grundtvigskforum.dk/søndagslæsning](http://www.grundtvigskforum.dk/søndagslæsning)  
– her kan du også  
tilmelde dig det  
elektroniske nyhedsbrev  
om Søndagslæsning

**Grundtvigsk Forum**  
Vartov — Farvergade 27  
1463 København K  
[hej@grundtvigskforum.dk](mailto:hej@grundtvigskforum.dk)

Når hun sang det, lød det som om hun var syg, men i virkeligheden var det det modsatte, der var tilfældet: Det var juleglæden, der strømmede ud af Mary. Absolut ikke smukt, men så meget desto mere oprigtig.

Vi forlod hendes værelse igen beroligede, men også opløftede. Opløftede, for her sad den stakkels kvinde, fuldstændigt begrænset i sine bevægelser og i sine muligheder for at udtrykke sig – og alligevel sad hun og jublede af tak over, at Kristus var blevet født. Det var opløftende fordi det var tydeligt at Mary selv blev løftet op af julebudskabet om, at et barn er født os, en søn er givet os.

Det mærkelige er, at det gik til på lidt samme måde, da hele værket "Messias" blev til. Det fortæller forfatteren Stefan Zweig i sin bog "Stjernestunder".

Skaberen af "Messias" var den berømte komponist Händel. Han havde slået sit navn fast som en fantastisk komponist, men på et tidspunkt røg han ind i et midtvejskrise. En regulær depression, der fratog ham inspirationen og dermed evnen til at skabe musik. Hurtigt stødte pengeproblemer til, for det var jo hans indtægtskilde, der tørrede ud.

Så sidder han en aften og kigger på en række tekster, som en digter har sendt ham. Digteren vil gerne have Händel til at lave musik til teksterne. Digteren er ikke særlig god, og Händel har ikke særlig lyst, for han ved, at han ikke er i stand til at levere for tiden. Men han bladrer alligevel rundt i teksterne og møder overraskende stor kraft i dem.

Det første ord, han støder på: "Trøst mit folk!" Et andet sted: "Det folk, der vandrer i mørket skal se et stort lys!"

Tænk, at den halvdårligt digter kan producere en sådan kraft! tænker Händel.

Og langsomt når ordene om trøst, om det store lys, der skal møde dem, der bor i mørkets land, ind til ham. Ordene rammer ham, der befinder sig i sit eget mørkets land. Budskabet trækker ham lige så stille op af hans nedtryktheds narcissistiske hængedynd og pludselig begynder musikken at leve i ham.

Han forstår jo snart, at ordene ikke er digterens egne, men er Bibelens.

Bl.a. de ord af profeten Esajas, jeg før læste: "Det folk, der vandrer i mørket skal se et stort lys!": Løftet om, at de fortvivlede og nedtrykte vil blive befriet fra sorgerne som man fjerner et åg fra deres skuldre: "For et barn er født os, en søn er givet os".

Ordene rammer Händel i en sådan grad, at et takkekør bruser op i ham. Tonerne former næsten sig selv: "For unto us a child is born! "Underfuld rådgiver, vældig Gud!" Han sætter musik til lovprisningen af den underfulde, der véd råd, og som sender freden til det forvildede hjerte.

Noderne skriver næsten sig selv, efterhånden har Händel sat musik til hele juleevangeliet, og slutter af med de ord, som også er juleevangeliet sidste: "Glory to God!" Ære være Gud i det højeste.

Tre uger i træk sidder Händel foroverbøjet med pen i hånden. Komponisten, der ikke længere kunne skabe musik, sprøjter pludselig noder ned på papiret i ekspresfart, og "Messias" når sit højdepunkt med takkekoret, lovsangen: "Halleluja": Det verdensberømte stykke musik, som vi nok alle sammen kender, og som også Mary i kørestolen jublende kunne kvække med på.

Når "Messias" bliver opført, er det en tradition, at alle rejser sig, når "Halleluja"-koret synges. Det kunne Mary ikke, da vi tog hende med til koncert dengang i Nottingham. Men "syng", dvs. råbe med på takkekoret fra sin kørestol, kunne hun, og det gjorde hun så sandelig også. Og vi var fløjtende ligeglade med, hvad folk omkring os tænkte.

Men man kan jo godt tænke lidt over det. Nemlig, at hvis en kroget, kørestolsbunden stakkel kan synge sin tak ud til sin Skaber på trods af al den modgang, hun har gennemgået, så kan vi i hvert fald også.

Vi, der vel ret beset har fået så meget mere forærende end hun, der jo så nemt kunne være endt som et forbitret, selvmedlidende væsen. Hun lod sig i stedet løfte af budskabet. Julebudskabet om, at Gud er

kommet os nær, at han vil være med os og tænde lys i vort liv med sit ord og sit løfte på trods af vores løftebrud og det mørke, vi måtte sprede

"Velan, min sjæl, så vær nu glad! Sådan sang vi før.

Vi skal glæde os, ikke fordi alt i verden og alt i vores liv er rart og rosenrødt. Ikke fordi – ikke kun fordi – en dejlig aften med julemiddag, samvær og gaver venter os derhjemme. Vi skal glæde os, fordi der er blevet tændt lys i skyggers land. Selv i vores lysforladte december. Selv i vores liv. Gud selv kom til verden i skikkelse af et hjælpeløst barn for at hjælpe enhver af os. Han bringer sig selv som en julegave til os og sikrer, at der er tændt et julelys for os, også selv om vi ikke er i stand til at tænde det og sætte det på stage.

Det var det, Mary i kørestolen og Händel i livskrisen oplevede – og det er det, de kan lære os.

Så vi med overbevisning kan ønske både den syge og den raske, den unge og den gamle, den store og den lille – dig og mig en glædelig jul!

**Katrine Winkel Holm**, sognepræst i Sankt Mikkel's Sogn

## Salmevalg fra DDS

94. Det kimer nu til julefest

136. Dejlig er den himmel blå

104. Et barn er født i Betlehem

121. Dejlig er jorden